

Likkutei Sichos

Volume 19 | Devarim | Sicha 1 Source Sheet

.א.

1. דברים א':א-ב'

אֵלֶּה הַדְּבָרִים אֲשֶׁר דִּבֶּר מֹשֶׁה אֶל-כָּל-יִשְׂרָאֵל בְּעֵבֶר הַיַּרְדֵּן בַּמִּדְבָּר בְּעַרְבֵהּ מִזֶּל סוּף בֵּין-פָּאֶרָן וּבֵין-תְּפֵל וְלִגְן וְחֻצְלֹת וְגַד זָהָב: אֵלֶּה עָשָׂר יוֹם מִחֹרֵב דֶּרֶךְ הַר-שֵׁעִיר עַד קָדֵשׁ בְּרֻנֶּע:

Deuteronomy 1:1-2

These are the words that Moshe addressed to all of Yisroel across the Yardein; [as he had] in the wilderness— on the Arava plain facing Suf; [and as he had] between Poron and Tofel and Lovon and Chatzeiros and Di Zohov. eleven days [traveling time] from Choreiv by the Mount Seir road, to Kadeish Barnei'a.

2. רש"י על דברים א':א'

אלה הדברים . לפי שהן דברי תוכחות ומנהג כאן כל המקומות שהכעיסו לפני המקום בהן, לפיכך סתם את הדברים והזכירם ברמז מפני כבודן של ישראל (עי' ספרי):

Rashi on Deuteronomy 1:1

אלה הדברים THESE ARE THE WORDS — Because these are words of reproof and he is enumerating here all the places where they provoked G-d to anger, therefore he suppresses all mention of the matters in which they sinned and refers to them only by a mere allusion contained in the names of these places out of regard for Israel.

3. רש"י על דברים א':ב'

אחד עשר יום מחרב . אמר להם משה ראו מה גרמתם אין לכם דרך קצרה מחורב לקדש ברנע פדרך הר שעיר, ואף הוא מהלך י"א יום, ואתם הלכתם אותה בשלושה ימים – שהרי בעשרים באיר נסעו מחורב, שנאמר (במדבר י') "וְהָיָה בַשָּׁנָה הַשְּׁנִית בַּחֹדֶשׁ הַשְּׁנִי בְעֶשְׂרִים בַּחֹדֶשׁ וְגו'", וּבְכ"ט בְּסִיּוֹן שָׁלְחוּ אֶת הַמְּרַגְלִים מִקָּדֵשׁ בְּרֻנֶּע (תענית כ"ט), צא מהם ל' יום שעשו בקברות התאנה שאכלו הבשר חדש ימים, ושבעה ימים שעשו בחצרות להסגר שם מרים, נמצא בשלושה ימים הלכו כל אותו הדרך – וכל כך היתה השכינה מתלבטת בשבילכם למהר ביאתכם לארץ, ובשביל שקלקלתם הסב אתכם סביבות הר שעיר ארבעים שנה (ע')

3. Rashi on Deuteronomy 1:2

It is eleven days journey from Horeb: Moshe said to them: “See what you caused! There is no shorter route from Horeb to Kadesh-Barnea than the way through Mount Seir, and even that is a journey of eleven days. But you traversed it in three days!” For they traveled from Horeb on the twentieth of Iyar, as it is said, “And it came to pass in the second year, in the second month, on the twentieth of the month [... the children of Israel traveled...]” (Num. 10:11-12). And on the twenty-ninth of Sivan, they sent out the spies from Kadesh Barnea, (an interval of 40 days; cf. Ta’anith 29a). Subtract from them the thirty days they spent at Kivroth Hataavah (Num. 11:34), where they ate the meat a “month of days,” and the seven days they spent at Hazereth for Miriam to be confined [as a *mezora’ath*] (Num. 12:15); we find therefore, that this entire journey [from Horeb to Kadesh-Barnea] took [only] three days. And to such an extent did the Shechinah exert itself to hasten your arrival to the land of Canaan, but because you sinned, He made you travel around Mount Seir for forty years. [from Sifrei].

ב.

4. מנחות ס"ה א'-ס"ה ב'

תנו רבנן אליו יומיא דלא להתענא בהון ומקצתהון דלא למספד בהון מריש ירחא דניסן עד תמניא ביה... מתמניא ביה ועד סוף מועדא איתותב חגא דשבועיא דלא למספד שהיו בייתוסין אומרים עצרת אחר השבת ניטפל להם רבן יוחנן בן זכאי ואמר להם שוטים מנין לכם ולא היה אדם אחד שהיה משיבו חוץ מזקן אחד שהיה מפטפט כנגדו ואמר משה רבינו אוהב ישראל היה ויודע שעצרת יום אחד הוא עמד ותקנה אחר שבת כדי שיהיו ישראל מתענגין שני ימים קרא עליו מקרא זה (דברים א, ב) אחד עשר יום מחורב דרך הר שעיר (רש"י: שאם היה משה מוליך את ישראל דרך הר שעיר היו באין באחד עשר יום לקדש שהיא סמוכה לארץ ישראל) ואם משה רבינו אוהב ישראל היה למה איחרן במדבר ארבעים שנה (רש"י: ודיחוי בעלמא קאמר ליה משום דהוא היה אומר דברי הבל) אמר לו רבי בכך אתה פוטרני אמר לו שוטה ולא תהא תורה שלמה שלנו כשיחה בטילה שלכם כתוב אחד אומר (ויקרא כג, טז) תספרו חמשים יום וכתוב אחד אומר (ויקרא כג, טו) שבע שבתות תמימות תהיינה הא כיצד כאן ביום טוב שחל להיות בשבת כאן ביו"ט שחל להיות באמצע שבת

Menachot 65a-b

The Sages taught in a *baraita*: These are the days on which fasting is prohibited, and on some of them eulogizing is prohibited as well: From the New Moon of Nisan until the eighth of the month... From the eighth of Nisan until the end of the festival of Passover, the correct date for the festival of *Shavuot* was restored, and it was similarly decreed not to eulogize during this period. As the Boethusians would say that the festival of *Shavuot* always occurs after Shabbat, on a Sunday. Their reasoning was that the verse states, with regard to the *omer* offering and the festival of *Shavuot* that follows seven weeks later: “And you shall count for you from the morrow after the day of rest [*hashabbat*], from the day that you brought the sheaf [*omer*] of the waving; seven weeks shall there be complete” (Leviticus 23:15). Disregarding the oral tradition, the Boethusians interpreted the phrase “from the morrow after the day of rest [*hashabbat*]” literally, as referring to Shabbat, not the Festival day. At the time, **Rabban Yoḥanan ben Zakkai joined the discussion with the Boethusians and said to them: Fools! From where have you derived this? And there was no man who answered him, except for one elderly man who was prattling [*mefatpef*] at him, and he said: Moshe, our teacher, was a lover of the Jewish people and he knew that *Shavuot* is only one day. Therefore, he arose and established it after Shabbat, in order that the Jewish people would enjoy themselves for two days. Rabban Yoḥanan ben Zakkai recited this verse in response to that old man: “It**

is eleven days' journey from Horeb to Kadesh Barnea by the way of Mount Seir" (Deuteronomy 1:2). And if Moshe, our teacher, was a lover of the Jewish people, why did he delay them in the wilderness forty years? The elderly man said to him: My teacher, you dismiss me with this retort? Rabbi Yoḥanan ben Zakkai said to him: Fool! And will our perfect Torah not be as worthy as your frivolous speech? Your claim can easily be refuted. Rabbi Yoḥanan ben Zakkai cites a proof that *Shavuot* does not need to occur specifically on a Sunday. **One verse states:** "Even to the morrow after the seventh week **you shall number fifty days**; and you shall present a new meal offering to Hashem" (Leviticus 23:16), **and one verse**, the preceding one, apparently contradicts this when it **states:** "And you shall count for you from the morrow after the day of rest, from the day that you brought the sheaf of the waving; **seven weeks shall there be complete.**" Is the festival of *Shavuot* seven full weeks after Passover, i.e., counting from Sunday through Shabbat seven times; or is it fifty days after Passover? The Gemara explains: **How so**, i.e., how can one reconcile these two verses? **Here**, the verse that mentions seven complete weeks, is referring to a year **when the festival** of Passover **occurs on Shabbat**. In such a year, the fifty-day period between Passover and *Shavuot* contains seven complete weeks, from Sunday through Shabbat. **There**, the verse that defines the period as fifty days, is referring to a year **when the festival** of Passover **occurs in the middle of the week**.

5. תוספות על מנחות ס"ה א'

אחד עשר יום. פירש בקונטרס שאם היה מוליך את ישראל דרך הר שעיר היו הולכים באחד עשר יום שהיא סמוכה לארץ ואם היה אוהבן למה איחרן ובפי' חומש פי' שכל אותו הדרך הלכו בשלשה ימים וזה לשונו אחד עשר יום מחורב אמר להם משה לישראל ראו מה גרמתם... עד כאן לשונו והשתא נראה דלהכי מייתי האי קרא דאחד עשר יום דאם היה אוהב ישראל למה איחרן ארבעים שנה ולא הצליחו ללכת כמו שעשו באותן שלשה ימים:

Tosafos on Menachos 65a (summary)

Tosfos gives two explanations why he brought this verse:

Explanation #1 (Rashi): If [Moshe] would have brought Yisrael by way of Har Se'ir, they would have gone in 11 days to Kadesh, which is close to the land (Eretz Yisrael). If he loved them, why did he delay them?

Explanation #2: In his Perush on Chumash, Rashi said that they traveled the entire path in three days.

It seems that (according to Explanation #2) he brought this verse "Achad Asar Yom", to say: if he loved Yisrael, why did he delay them 40 years, and they did not succeed to go like they went in those three days?

.ד

6. משנה תורה, הלכות קידוש החודש ג'י"ז

ואם הוצרכו בית דין להניח חדש זה מעובר כשהיה קודם שיבאו העדים אלו מניחין. וזה הוא שאמרו מעברין את החדש לצורך. ויש מן החכמים הגדולים מי שחולק בדבר זה ואומר לעולם אין מעברין את החדש לצורך. הואיל ובאו עדים מקדשין ואין מאיימין עליהן.

Mishneh Torah, Sanctification of the New Month 3:17

If it was necessary for the court to leave the month full, as it was before the witnesses came, it is left as it is. This is what is meant by the statement, "The month is made full out of necessity." Some great Sages differ concerning this matter and maintain that the month is never made full out of necessity. Rather, if the witnesses come, the month is sanctified and they are not intimidated at all.

ה.

7. דברים רבה א'ד'

אמר רבי אהא ברבי חנינא ראיות היו התוכחות לומר מפי בלעם, והברכות מפי משה, אלא אלו הוכיחם בלעם, היו ישראל אומרים שונא מוכיחני, ואלו ברכם משה, היו אמות העולם אומרים אוהבן ברכן. אמר הקדוש ברוך הוא יוכיחן משה שאהבן, ויברכן בלעם ששונאם, כדי שיתבררו הברכות והתוכחות ביד ישראל.

7. Midrash Devarim Rabbah 1:4

R. Aha son of R. Hanina said: It would have been appropriate for the "Tochechot" (reprimands) to have been said by Bila'am and the blessings by Moshe. However, if Bila'am had spoken the reprimands, the Israelites would have said: Our enemy is reprimanding us. (*He is obviously biased against us and his words are therefore meaningless.*) And had Moshe delivered the blessings, the nations of the world would have said: One who loves them is blessing them. (*The manifestations of such extreme sympathy cannot be taken seriously.*) "Therefore," Said the Holy One, Blessed Be He, "let Moshe, who loves them, reprimand them, and let Bila'am, who hates them, bless them, so that both the reprimands and the blessings make a clear impression on Israel."

א.

8. יומא ל"ט א'

תני רבנן: "והתקדשתם והייתם קדושים", אדם מקדש עצמו מעט — מקדשין אותו הרבה, מלמטה — מקדשין אותו מלמעלה, בעולם הזה — מקדשין אותו לעולם הבא.

Yoma 39a

The Sages taught the following with regard to the verse: "**Sanctify yourselves and you will be sanctified**" (Leviticus 11:44); **a person** who **sanctifies himself a bit, they sanctify him** and assist him **greatly**. If a person sanctifies himself **below, they sanctify him above**. If a person sanctifies himself **in this world, they sanctify him in the World-to-Come**.

9. ביצה י"ז א'

תני תנא קמיה דרבינא מקדש ישראל והשבת והזמנים אמר ליה אטו שבת ישראל מקדשי ליה והא שבת מקדשא וקיימא אלא אימא מקדש השבת ישראל והזמנים...

Beitzah 17a

A tanna taught a baraita before Ravina with a slightly different reading: He concludes the blessing with: **Who sanctifies the Jewish people, Shabbat, and the seasons**. Ravina said to that **tanna: Is that to say that the Jewish people sanctify Shabbat? Isn't Shabbat already sanctified** from the six days of Creation? Every seventh day is automatically Shabbat, without the need for any declaration on the part of the Jewish people. **Rather**, amend it and **say** as follows: **Who sanctifies Shabbat, the Jewish people, and the seasons**, as the Jewish people indeed sanctify the New Moon and the Festival days.

.ט

10. דברים ד:ד'

ד ואתם הדבקים ביהוה אלהיכם חיים כלכם היום:

Deuteronomy 4:4

But you who cleave to Hashem your G-d are alive, all of you, this day.

11. דברים י"א:י"א-י"ב

והארץ אשר אתם עברים שמה לרשתה ארץ הרים ובקעת למטר השמים תשטה-מים: ארץ אשר-יהוה אלהיך דרש אתה תמיד עיני יהוה אלהיך בה מרשית השנה ועד אחרית שנה:

Deuteronomy 11:11-12

But the land you are about to cross into and possess, a land of hills and valleys, soaks up its water from the rains of heaven. It is a land which Hashem your G-d looks after, on which Hashem your G-d always keeps His eye, from year's beginning to year's end.